

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי

צבא הגנה לישראל צו מס' 1160 צו בדבר שמירת הנקיון

בתוקף סמכותי כמפקד כוחות צה"ל באזור, הנני מצווה בזאת לאמור:

הגדרות 1. בצו זה:

"**בתי משפט**" – בית-משפט שנתכונן ע"י מפקד כוחות צה"ל באזור וכן בתי-משפט מקומיים כמשמעותם בצו בדבר בתי המשפט המקומיים (יהודה והשומרון) (מס' 412), תש"ל-1970;

"**גרוטות רכב**" – רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן, שפורק או נקבע כרכב באובדן גמור, וכן שלד של רכב או חלקים ממנו;

"**השלכה**" – לרבות זריקה, שפיכה, נטישה או השארה;

"**מיכל למשקה**" – כלי קיבל לשימוש חד-פעמי עשוי מתכת, זכוכית, פלסטיק, נייר או חומר אחר, שמשווקים בו משקה, למעט חלב ומוצריו בין שהוא ריק ובין שהוא מלא;

"**פסולת**" – לרבות שיירי מזון, קליפות, ניירות, בקבוקים, תיבות, קופסאות, קרטונים, אריזות למיניהן, גרוטאות, גזרי עץ, קרשים, סמרטוטים, בדלי סיגריות, אשפה מכל סוג, מי שפכים ופסולת נוזלית מכל סוג שהוא, וכן כל דבר אחר העלול לגרום אי ניקיון או אי סדר, למעט פסולת בניין וגרוטות רכב;

תיקון:
צו מס' 1188

"**פסולת בניין**" – חמרים ושיירי חמרים המשמשים לבניה, או שמשמשים בהם בקשר לעבודות בניה, לרבות ערימות אדמה וחלקי הריסות של מבנים;

"**רכב**" – "**רכב מסחרי**" ו"**רכב ציבורי**" – כמשמעותם בפקודת התעבורה בנוסח המובא בתוספת לצו בדבר חוק התעבורה (סדרי תנועה) (יהודה והשומרון) (מס' 399), תש"ל-1970;

"**הרשות המוסמכת**" – מי שמונה ע"י ראש המינהל האזרחי כרשות מוסמכת לצורך צו זה לרבות מי שהרשות המוסמכת אצלה לו מסמכותה, בין ביחס לכל שטח האזור ובין ביחס לכל חלק ממנו לענין פלוני או לסוג עניינים, זולת לענין התקנתן של תקנות כאמור בסעיף 14 לצו זה;

"**רשות מקומית**" – למעט ועד מקומי או מועצת כפר.

תיקון:
צו מס' 1631

"**רשות הרבים**" – כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש או עובר בו למעשה.

2
היועץ המשפטי
לאזור יהודה והשומרון

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי

- 2. איסור לכלוך והשלכת פסולת**
- לא ישליך אדם פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב ברשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד ולא ילכלך את רשות הרבים.
- 2.A. מניעת ריח וזיהום אוויר**
- א. לא יגרום אדם לריח חזק או בלתי סביר, או לזיהום חזק או בלתי סביר של האוויר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים.
- ב. זיהום אוויר או ריח הקבועים בתוספת הם זיהום אוויר או ריח חזקים או בלתי סבירים.
- ג. הרשות המוסמכת רשאית לשנות את התוספת.
- ד. לענין סעיף זה, "זיהום אוויר" – זיהום על ידי עשן, גזים, אדים, אבק וכיוצא בזה.
- 3. אחריות לגבי קטינים ברכב**
- כל מי שבידו השגחה על קטין שטרם מלאו לו שנים עשרה שנים, הנמצא עמו ברכב, לא יניח לקטין להשליך פסולת מהרכב.
- 4. חזקות לענין השלכת פסולת ופסולת בנין מתוך רכב**
- א. הוכח כי פסולת או פסולת בניין הושלכו מתוך רכב, רואים, לעניין סעיף 2 את בעל הרכב או את האדם האחראי לרכב כאילו הוא השליך את פסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של האדם שהרכב היה ברשותו בעת ההשלכה, או שהרכב נלקח ללא הסכמתו.
- ב. הוכח כי פסולת או פסולת בניין הושלכו מתוך רכב, רואים, לעניין סעיף 2, את מי שנהג בו אותה עת כאילו הוא השליך את הפסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של המשליך; הוראה זו לא תחול לגבי מי שנוהג באוטובוס או ברכב ציבורי למעט מונית, וכן לא תחול על מי שנוהג ברכב מסחרי בלתי אחוד המוביל נוסעים כאשר הפסולת הושלכה מתוך החלק הנפרד מתא הנהג.
- 5. חזקה לענין גרוטות רכב**
- הושלכה גרוטת רכב, רואים, לעניין סעיף 2 את בעלה כאילו הוא שהשליכה, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן וברשות מי היתה גרוטת הרכב אותה עת, או שגרוטת הרכב נלקחה ללא הסכמתו.
- 6. חובת שילוט ברכב**
- באוטובוס, ברכב ציבורי וברכב מסחרי בלתי אחוד המוביל נוסעים בחלק הנפרד מתא הנהג, יקבע בעל הרכב או נהגו, בצורה גלויה לעין, שלטים המורים על איסור השלכת פסולת מהרכב.
- 7. אתרים לסילוק פסולת בניין וגרוטות רכב**
- א. רשות מקומית תקבע, על פי הוראת הרשות המוסמכת ובכפוף לכל דין ותחיקת ביטחון, אתרים לסילוק פסולת בנין וגרוטות רכב, בין בתחומה ובין מחוצה לה בתאום

3
היועץ המשפטי
לאזור יהודה והשומרון

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר; קביעה כאמור יכול שתיעשה במשותף בידי מספר רשויות מקומיות ויכול שתיעשה על פי הוראת ראש המינהל האזרחי.

תיקון טעות
27.2.95

ב. רשות מקומית רשאית לקבוע כי אתר כאמור בסעיף קטן (א) ישמש גם לסילוק גרוטאות שאינן גרוטות רכב.

ג. הרשות המקומית תפרסם ברבים הודעה על מקומם של אתרים שנקבעו כאמור.

ד. לא יפנה אדם פסולת בנין, גרוטאות או רכב אלא לאתר כאמור.

ה. (בטל)

תיקון:
צו מס' 1631

א. רשות מקומית או הרשות המוסמכת רשאית לסלק גרוטות רכב שהושלכו ברשות הרבים או ברשות היחיד, למעט גרוטאות המצויות בחצריו של מי שמחזיק בהם כדין, או מנהל בהן כדין עסק בגרוטות רכב.

8. סמכות סילוק
גרוטות רכב

תיקון טעות
27.2.95

ב. לא תשתמש רשות מוסמכת בסמכותה לסלק גרוטות רכב לפי סעיף זה אלא לאחר שדרשה בכתב מבעלה או מהמחזיק בה לפנותה תוך תקופה שקבעה בדרישה והוא לא עשה כן, ולאחר שהודעה בדבר כוונתה לסלק את הגרוטאה הודבקה עליה במקום הנראה לעין, 48 שעות לפחות לפני ביצוע הסילוק.

ג. לא ניתן לזהות את בעלה של גרוטת הרכב, רשאית הרשות המוסמכת לסלקה אם היא נמצאת באותו מקום לפחות חודש ימים ואם בנסיבות הענין סביר להניח כי בעלה התיאש ממנה מחמת מיעוט שוויה.

ד. סולקה גרוטת רכב כאמור בסעיף קטן (א), זכאית הרשות המוסמכת שסילקה את הגרוטאה להחזיר הוצאותיה ממי שנמסרה לו דרישה כאמור בסעיף קטן (ב); תעודה מאת הרשות המוסמכת המפרטת הוצאות אלו, תהא ראייה לכך.

א. נוכחה הרשות המוסמכת כי הושלכה פסולת או פסולת בניין ברשות הרבים או כי לוכלכה רשות הרבים, וטרם הוגש כתב אישום, רשאית היא לצוות על מי שהשליך את הפסולת או על מי שלכלך את רשות הרבים, או על הרשות המקומית שבתחומה הושלכה הפסולת, לסלק את הפסולת למקום, באופן ובתוך תקופת הזמן שתיקבע בצו ושתחילתה ממועד מסירת הצו, ולנקות את שלוכלך, ורשאית היא לדרוש, במידת האפשר ובהתאם לנסיבות, להחזיר את המצב לקדמותו.

א8. צו שמירת נקיון

תיקון:
צו מס' 1760

ב. מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף קטן (א)

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי
רשאית הרשות המוסמכת, או כל מי שהוסמך על ידה
לעניין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; בוצע הנדרש
כאמור, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות
הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו. הוצאות
שהוצאו לפי סעיף זה ייגבו כאילו היו מס.

ג. הרשות המוסמכת, רשאית להיכנס לכל מקום לשם
ביצוע הצו.

ד. על מסירת צו לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף
160 (א) ו-(ב) לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב]
(יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע – 2009. נוכחה
הרשות המוסמכת שאי אפשר להמציא הודעת מסירה
בדרך שנקבעה, רשאית היא להורות על המצאת הצו
בדרכים אלה, כולן או מקצתן:

(1) בהדבקת מודעה במקום נראה לעין בסמוך
למקום הימצאות הפסולת, פסולת הבניין או
המקום בו לוכלכה רשות הרבים.

(2) בפרסום מודעה בעיתון יומי המתפרסם בשפה
הערבית ובעיתון יומי בשפה העברית המופצים
באזור;

(3) בכל דרך סבירה אחרת שתראה לה.

א. הרואה עצמו נפגע על ידי צו שהומצא לפי הוראות סעיף
8א (א) רשאי להגיש לראש המנהל האזרחי בקשה לביטולו.
הגשת בקשה לביטול צו אינה מתלה את תוקפו. ראש
המינהל האזרחי ידון בבקשה לא יאוחר מ-14 יום ממועד
הגשתה והוא רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנותו.

ב.8 בקשה לביטול צו

לא ייצר אדם ולא ישווק יבואן מיכלים למשקה, אלא אם כן
מודפס או מוטבע עליהם או על תווית שעליהם, סימון נראה
לעין בדבר איסור השלכה פסולת, הכל לפי קביעת הרשות
המוסמכת, בהתייעצות עם קצין המטה לענייני בריאות
במינהל האזרחי.

9. סימון מכלים
למשקה

א. הרשות המוסמכת, באישור ראש המינהל האזרחי תמנה
מפקחים לענין צו זה מבין עובדי המנגנון הממשלתי
ומבין מי שמונה כדין כפקח או כמפקח מכוח כל דין או
תחיקת ביטחון, וכן מתוך רשימות פקחים ומפקחים
שהגישו לה רשויות מקומיות ורשויות שנתמנו ע"י
מפקד כוחות צה"ל באזור או ע"י ראש המינהל
האזרחי, או שהוסמכו על ידם לפעול באזור.

10. מפקחים ונאמני
נקיון

ב. ראש המינהל האזרחי או ראש רשות מקומית, לגבי
תחום אותה רשות ובהסכמת מפקד המשטרה, רשאי

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי
למנות כל אדם להיות נאמן נקיון; נאמן נקיון שמונה
כאמור רשאי, לאחר שהציג תעודת מינויו כנאמן נקיון,
לדרוש ממי שעבר לנגד עיניו עבירה על צו זה להזדהות
בפניו; מי שנדרש להזדהות כאמור חייב לעשות כן.

- עונשין**
תיקון:
צו מס' 1188
- 11.** העובר על הוראה מהוראות צו זה, דינו קנס כאמור בסעיף 1(א) לצו בדבר העלאת קנסות שנקבעו בתחיקת בטחון (יהודה והשומרון) (מס' 845), תש"מ-1980.
- 12.** **חיוב בהוצאות ניקוי**
- א.** בית משפט שהרשיע אדם בעבירה על צו זה רשאי, בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייבו בתשלום הוצאות הניקוי, אם הוגשה לו על כך בקשה מאת מי שהוציאן.
- ב.** לענין גבית הסכום שנפסק, החלטה לפי סעיף זה כמוה כפסק דין בית משפט שניתן בתובענה אזרחית.
- ג.** הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט בהחלטה לפי סעיף זה, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם, הכל כפי שנראה לבית המשפט בנסיבות הענין.
- ד.** לא פסק בית המשפט בבקשה לפי סעיף זה לגופה, לא יגרע הדבר מזכותו של מי שהוציא את ההוצאות לתבען בתביעה רגילה.
- 13.** **אחריות נושאי משרה בתאגיד**
- נעברה עבירה לפי צו זה בידי תאגיד, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף - למעט שותף מוגבל - או פקיד באותו תאגיד ואחראי לענין הנידון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של צו זה.
- 14.** **ביצוע ותקנות**
- הרשות המוסמכת ממונה על ביצוע צו זה והיא רשאית להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- 15.** **שמירת דינים**
- הוראות צו זה באות להוסיף על הוראות כל דין ותחיקת ביטחון ולא לגרוע מהן.
- 16.** **חוקי עזר**
- רשות מקומית רשאית להתקין חוקי עזר בכל ענין שצו זה דן בו, למעט בענין הנדון בסעיף 9 ולרבות קביעת הוראות בדבר אחריותו של בעל מגרש לנקיון מגרשו והטלת אחריות זו גם על מי שמייצג את בעל המגרש לצורך תשלום מיסים או לענין ניצולו המסחרי או שמירת ערכו.
- 17.** **ביטול**
- הצו בדבר שמירת נקיון (יהודה והשומרון) (מס' 822), תש"מ-1980 – בטל.
- 18.** **תיקון הצו בדבר הקמת מינהל אזרחי**
- בצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981 בתוספת השניה, בסופה יבוא: "צו בדבר שמירת הניקיון (יהודה והשומרון) (מס' 1160), התשמ"ו-

6
היועץ המשפטי
לאזור יהודה והשומרון

מסמך זה משמש לצרכי עבודה פנימית ואינו מהווה נוסח משולב רשמי
1986".

- תחילת תוקף 19 .א. תחילתו של צו זה, למעט סעיף 9, בתום 60 יום מיום חתימתו.
- ב. תחילתו תוקפו של סעיף 9 בתום שנה מיום חתימתו של צו זה.
- השם 20. צו זה ייקרא: "צו בדבר שמירת הניקיון (יהודה והשומרון) (מס' 1160), התשמ"ו-1986".
- תיקון:
צו מס' 1188

אמנון שחק, אלוף
מפקד כוחות צה"ל
באזור יהודה והשומרון

כ"ט בטבת התשמ"ו
10 בינואר 1986

התוספת
(סעיף 2א)
תיקון: צו מס' 1603

עשן, גזים, אדים, אבק וכיוצא באלה הנפלטים מבעירת פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב הם זיהום אוויר הגורם ריח בלתי סביר.

פורסם: קמצ"מ 75 עמ' 10
תיקונים:

1. צו מס' 1188 (תיקון מס' 1) [17.2.87] קמצ"מ 76 עמ' 48
2. תיקון טעות [27.2.95] קמצ"מ 161 עמ' 1811
3. צו מס' 1603 (תיקון מס' 2) [24.9.07] קמצ"מ 222 עמ' 4984
4. צו בדבר פרשנות (תיקון מס' 9) (יהודה והשומרון) (מס' 1631), התשס"ט-2009 [16.2.09]
5. צו מס' 1760 (תיקון מס' 3) [20.12.15]